

OCT - 2025

OCT 2025

SET : A

Total No of Questions: 10}

{Total No Pages: 2

LL.B.

First year of Three Years Law Course

LCC-501- Constitutional Law - II

CBCS Patter 2023

[Time: 3 Hours]

[Max. Marks 70]

Instructions to the candidates:

- 1) Answer **ANY TWO** Questions from **Part 'A'** each question in Part 'A' is for 15 marks.
 - 2) Answer **ANY THREE** questions from **Part 'B'** each question in Part 'B' is for 10 marks.
 - 3) Answer **ANY TWO** questions from **Part 'C'** each question in Part 'C' is for 05 marks
-

Part A (30 Marks)

- Q. 1. What is Federalism? Critically evaluate theoretical perceptions of Federalism in India and America.
- Q. 2. Write a critical comment on the distribution of the legislative powers between the Centre and States under the Indian Constitution; substantiate your answer with appropriate case laws.
- Q. 3. Discuss the scheme of Administrative Relations between the Union and States under the Constitution of India.
- Q. 4. Explain the procedure of passing of Ordinary Bill and Money Bill. Also, explain what is Money Bill.

Part B (30 Marks)

- Q.5. "It is said that Article 136 couched in the widest possible terms the Jurisdiction of the Supreme Court of India" Discuss in detail the broad and overriding feature of Article 136.
- Q. 6. "The Governor works as the representative of the Union in a State" - Explain this statement with reference to the latest case laws and the Constitutional position of Governors.

Q. 7. Evaluate Emergency Powers of the President of India under Article 356 of the Constitution of India.

Q. 8. Critically examine the constitutional provisions regulating Financial Relations of the Union and States in India.

Q. 9. Explain the composition of the Parliament of India, and also explain the law relating to the qualifications of the members of the Parliament of India.

Part C (10 Marks)

10. Write A Short note on any **TWO** of the following.

- a. Prime Minister and His Cabinet.
- b. Doctrine of Pith and Substance.
- c. Advisory jurisdiction of the Supreme Court of India.
- d. Financial Emergency.
- e. Doctrine of Colourable legislation.

SET : A

OCT 2025

Total No of Questions: 10}

{Total No Pages: 2

LL.B.

First year of Three Years Law Course

LCC-501- Constitutional Law - II

CBCS Patter 2023

मराठी अनुवाद

वेळ : ३ तास]

[एकूण गुण : ७०

- सूचना :- १. भाग 'अ' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'अ' मधील प्रत्येक प्रश्नाला १५ गुण आहेत.
२. भाग 'ब' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'ब' मधील प्रत्येक प्रश्नाला १० गुण आहेत.
३. भाग 'क' मधील कोणत्याही दोन मुद्द्यांवर टीप लिहा. भाग 'क' मधील प्रत्येक टीप ला ०५ गुण आहेत.

भाग - अ

प्रश्न १. संघराज्यवाद म्हणजे काय? भारत आणि अमेरिकेतील संघराज्यवादाच्या सैद्धांतिक धारणांचे टीकात्मक मूल्यांकन करा.

प्रश्न २. भारतीय संविधानानुसार केंद्र आणि राज्यांमधील कायदेविषयक अधिकारांच्या वाटपावर टीकात्मक टिप्पणी लिहा; योग्य केस लॉ वापरून तुमचे उत्तर सिद्ध करा.

प्रश्न ३. भारतीय संविधानानुसार संघराज्य आणि राज्यांमधील प्रशासकीय संबंधांच्या योजनेची चर्चा करा.

प्रश्न ४. सामान्य विधेयक आणि धन विधेयक मंजूर करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा. तसेच धन विधेयक म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.

भाग - ब

प्रश्न ५. "असे म्हटले जाते की कलम १३६ मध्ये भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाच्या अधिकारक्षेत्राची शक्य तितक्या विस्तृत व्याख्या देण्यात आली आहे" कलम १३६ च्या प्रमुख वैशिष्ट्याची तपशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न ६. "राज्यपाल हे राज्यात संघराज्याचे प्रतिनिधी म्हणून काम करतात" - हे विधान नवीनतम केस कायदे आणि राज्यपालांच्या घटनात्मक स्थानाच्या संदर्भात स्पष्ट करा.

प्रश्न ७. भारतीय संविधानाच्या कलम ३५६ अंतर्गत भारताच्या राष्ट्रपतींच्या आणीबाणीच्या अधिकारांचे मूल्यांकन करा.

प्रश्न ८. भारतातील संघराज्य आणि राज्यांच्या आर्थिक संबंधांचे नियमन करणाऱ्या संवैधानिक तरतुदींचे गंभीरपणे परीक्षण करा.

प्रश्न ९. भारतीय संसदेची रचना स्पष्ट करा आणि भारतीय संसदेच्या सदस्यांच्या पात्रतेशी संबंधित कायदा देखील स्पष्ट करा.

भाग - क

१० खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर एक छोटी टीप लिहा.

अ. पंतप्रधान आणि त्यांचे मंत्रिमंडळ.

ब. डॉक्टरीन ऑफ पीथ अँड सबस्टअन्स .

क. भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाचे सल्लागार अधिकार क्षेत्र.

ड. आर्थिक आणीबाणी.

इ. डॉक्टरीन ऑफ कलरेबल लेजिस्लेशन.

OCT 2025

SET-B

Total No. of questions: 10

Total No. of Pages: 2

SEAT NO: आसन क्रमांक:

LL.B. I (Semester – II)
एलएल. बी (सेमिस्टर - दुसरे)

OCT 202

First year of Three-Year Law Course (2023 CBCS Pattern)

तीन वर्षांचा कायदा अभ्यासक्रमाचे प्रथम वर्ष

Family Law-II

Choice Based Credit System (CBCS), 2023

(चॉईस बेस्ड क्रेडिट सिस्टम (CBCS) 2023

Time: 3 Hours

Max. Marks: 70

Instructions to the candidates:

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना:

- 1) Answer any two questions from part A. Each question in part A is for 15 marks. भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मध्ये प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे
- 2) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks. भाग 'ब' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'ब' मध्ये प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे
- 3) Answer any two short answer questions from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.
भाग 'क' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'क' मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

PART-A

[2x15=30]

- 1) Explain the relevant provisions of the Indian Succession Act, 1925, relating to an Indian Parsi who dies intestate.
वारसापत्र न करता मृत्यू पावलेल्या भारतीय पारसी व्यक्तीशी संबंधित भारतीय वारसा कायदा, १९२५ च्या संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- 2) Elaborate the Concept of Will and explain difference between Privileged Will and Unprivileged Will and rules for execution of privileged and unprivileged Will.
मृत्युपत्राची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा आणि विशेषाधिकार प्राप्त मृत्युपत्र व अविशेषाधिकार प्राप्त मृत्युपत्र यांमधील फरक तसेच विशेषाधिकार प्राप्त आणि अविशेषाधिकार प्राप्त मृत्युपत्रांच्या अंमलबजावणीचे नियम स्पष्ट करा.
- 3) Explain the concept of Joint Family under Hindu Law? How is it different from coparcenary? In How many categories are property divided. Elucidate in detail.
हिंदू कायदानुसार संयुक्त कुटुंबाची संकल्पना स्पष्ट करा? ते सहदायित्वापेक्षा कसे वेगळे आहे? मालमतेचे किती श्रेणींमध्ये विभाजन केले जाते? सविस्तर स्पष्ट करा.
- 4) Explain the Definition and historical development of wakf. Enumerate the essentials, kinds, objects and importance of the Wakf.
वक्फची व्याख्या आणि ऐतिहासिक विकास स्पष्ट करा. वक्फचे आवश्यक घटक, प्रकार, उद्देश आणि महत्त्व यांची गणना करा.

Part B

(10x3=30)

- 5) What is Pre-Emption? Explain the essential conditions for pre-emption and who cannot claim the right of pre-emption under Muslim Law.
अग्रहक्क (पूर्वाधिकार) म्हणजे काय? मुस्लीम कायदानुसार आग्रहाक्काच्या अधिकाराचा (पूर्वाधिकाराचा) दावा कोण करू शकत नाही आणि आग्रहाक्कासाठी (पूर्वाधिकारासाठी) आवश्यक अटी स्पष्ट करा.
- 6) Elaborate on the powers, duties and liabilities of a Karta of a Joint Family.
संयुक्त कुटुंबातील कर्त्याचे अधिकार, कर्तव्ये आणि दायित्वे स्पष्ट कराणे

7) Write a short note on:

a) Ademption of Legacy- अ) वारसा हक्काची अधिग्रहण (संपादन)

b) Effect of gift to attesting witness - ब) साक्षीदाराला दिलेल्या बक्षीस पत्राचा परिणाम

8) Discuss rules relating to distribution of property of Hindu female dying intestates under the Hindu Succession Act, 1956.

हिंदू वारसाहक्क कायदा, १९५६ अंतर्गत मृत्युपूर्व मृत्युपत्रातील हिंदू महिलांच्या मालमत्तेच्या वाटपाशी संबंधित नियमांची चर्चा करा.

9) Discuss the essential elements of valid Hiba under Muslim law.

मुस्लीम कायदानुसार वैध हिबाच्या (बक्षीस पत्राचा) आवश्यक घटक सविस्तर लिहा

Part-C

[2 X 5 = 10]

10) Give Reasons

(Any Two)

a) Mr. Sharma having his domicile in India, dies in Japan, leaving immovable property in India and movable property in USA and Australia. Discuss the laws that are applicable to distribute his property.

श्री. शर्मा यांचे भारतात वास्तव्य आहे, जपानमध्ये त्यांचे निधन झाले आहे, भारतात स्थावर मालमत्ता आणि अमेरिका आणि ऑस्ट्रेलियामध्ये जंगम मालमत्ता शिल्लक आहे. त्याच्या मालमत्तेचे वाटप करण्यासाठी लागू असलेल्या कायदेशीर तरतुदी लिहा.

b) A female Hindu dies intestate leaving behind her son, husband, one grandson from deceased son, one brother and one sister. Divide the property among her heirs.

एका हिंदू महिलेचा मृत्युपत्र न करता मृत्यू होतो. तिच्या पश्चात तिचा मुलगा, पती, मृत मुलाचा एक नातू, एक भाऊ आणि एक बहीण असे वारस आहेत. मालमत्तेची वारसदारांमध्ये विभागणी करा.

c) Mohsin, a Muslim male makes a gift of his undivided share in land to his friend Yusuf. State the effect of this gift.

मोहसीन, एक मुस्लिम पुरुष, त्याचा मित्र युसूफ याला त्याच्या अविभाज्य जमिनीचा वाटा भेट म्हणून देतो. या भेटीचा परिणाम सांगा.

d) A testator made a will attested by Amit and Ajay, A Legacy of 10,000 was given under the will to Amit's wife and another legacy of 10,000 to Ajay's son. Explain the effect of legacy and will.

एका मृत्युपत्रकर्त्याने अमित आणि अजय यांनी प्रमाणित केलेले मृत्युपत्र केले. मृत्युपत्रांतर्गत अमितच्या पत्नीला १०,००० आणि अजयच्या मुलाला १०,००० चा वारसा देण्यात आला. वारसा आणि मृत्युपत्राचा परिणाम स्पष्ट करा.

e) Mr. Rajan bequeaths Rupees One Lakh to Mr. Joy on condition that Joy shall put life on the dead body. What is the effect of bequest?

श्री. राजन यांनी श्री. जॉय यांना एक लाख रुपये या अटीवर दिले आहेत की, जॉयने मृतदेहात प्राण टाकावेत. या मृत्युपत्राचा काय परिणाम होईल?

Total No. of Questions: 10]
एकूण प्रश्नांची संख्या: १०]

[Total No. of Pages: 2
[एकूण पृष्ठांची संख्या: ०२

LL.B.
(First Year of Three-Year Law Course)
विधी प्रथम वर्ष-तिन वर्षे अभ्यासक्रम
LCC 0603- Law of Contract-II
एलसीसी- ०५०९- कराराचा कायदा- भाग २
(CBCS-2023 PATTERN) (SEMESTER-II)
(सिबीसिएस-२०२३ पॅटर्न) (सत्र- २)

Time: 3 Hours]
वेळ: ३ तास]

[Max. Marks: 70
[कमाल गुण: ७०

❖ Instruction to the Candidates:

❖ विद्यार्थ्यांसाठी सूचना:

- 1) Attempt any 2 questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
१) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला १५ गुण आहेत.
- 2) Attempt any 3 questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
२) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला १० गुण आहेत.
- 3) Attempt any 2 short notes from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.
३) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाला ५ गुण आहेत.

PART-A

[2x15=30]

- 1) What is meant by the implied authority of a partner? What are the acts that a partner cannot do within their implied authority?
भागीदाराच्या निहित अधिकाराचा अर्थ काय आहे? अशी कोणती कृती आहेत जी भागीदार त्याच्या निहित अधिकारात करू शकत नाही?
- 2) Discuss the duties of the principal towards his agent.
मुख्य व्यक्ती (प्रिन्सिपल) च्या अभिकर्ता (एजंट) प्रती असलेल्या कर्तव्ये स्पष्ट करा.
- 3) Who is an unpaid seller of goods? What are the rights of an unpaid seller of goods against the goods and against the buyer personally?
अदत्त विक्रेता कोण आहे? मालासंबंधीत आणि वैयक्तिकरित्या खरेदीदाराच्या विरुद्ध अदत्त विक्रेत्याचे अधिकार काय आहेत ?
- 4) Define the contract of Indemnity and Guarantee. Distinguish between them. What are the rights of the indemnity holder against the indemnifier?
नुकसानभरपाई करार व हमी करार यांची व्याख्या करा. त्यांतील फरक स्पष्ट करा. तसेच नुकसानभरपाई धारकाचे नुकसानभरपाई देणार्याविरुद्ध कोणते अधिकार आहेत?

Part-B

[3X 10 = 30]

5) What are the rights and duties of a Bailor and a Bailee?

बेलर आणि बेली यांचे अधिकार आणि कर्तव्ये काय आहेत ?

6) State the provision of the Indian Sale of Goods Act regarding the Transfer of Property in the goods from the Seller to the buyer.

वस्तूमधील मालमत्तेचे विक्रेत्याकडून खरेदीदाराकडे हस्तांतरण करण्याबाबत भारतीय वस्तू विक्री कायद्यातील तरतुदी सांगा.

7) Define Partnership. What are The Essentials of a partnership firm?

भागीदारीची व्याख्या करा. भागीदारी संस्थेचे आवश्यक घटक स्पष्ट करा.

8) Define "Pledge" and state the rights of Pledgee.

"तारण (Pledge)" ची व्याख्या करा व तारणधारकाचे (Pledgee) अधिकार नमूद करा.

9) State the rule of Caveat Emptor. Are there exceptions to the rule of Caveat Emptor?

खरेदीदार सावधान (Caveat Emptor) तत्वाचा नियम सांगा. या तत्वाला काही अपवाद आहेत काय?

Part-C

[2X 5 = 10]

10) Write a short note on **any Two**:

लघु टीप लिहा (कोणत्याही दोन)

- Partnership at will (इच्छेनुसार भागीदारी)
- Property of Firm (भागीदारी मालमत्ता)
- Kinds of Agents (अभीकर्त्याचे प्रकार)
- Classification of Goods (वस्तूंचे वर्गीकरण)

Total No. of questions: 10

Total No. of Pages: 1

SEAT NO: आसन क्रमांक:

LL.B. I (Semester – II)
एलएल. बी (सेमिस्टर – दुसरे)
First year of Three-Year Law Course (2023 CBCS Pattern)
तीन वर्षांचा कायदा अभ्यासक्रमाचे प्रथम वर्ष
LCC 0604 Jurisprudence: न्यायशास्त्र
LCC 0604 (चॉईस बेस्ड क्रेडिट सिस्टम (CBCS) 2023

Time: 3 Hours

SET-B

Max. Marks: 70

Instructions to the candidates:

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना

- 1) Answer **any two** questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.
भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मध्ये प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
 - 2) Answer **any three** questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
भाग 'ब' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'ब' मध्ये प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
 - 3) Answer **any two short notes** from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.
भाग 'क' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग 'क' मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.
- [2X 15 = 30]

Part-A

- 1) Define the term "Law" and discuss the characteristics, purposes, and classifications of law.
"कायदा" या शब्दाची व्याख्या करा आणि कायद्याची वैशिष्ट्ये, उद्देश आणि वर्गीकरण यावर चर्चा करा.
- 2) What is Natural law theory? Discuss it in detail as per the view of naturalist jurists.
नैसर्गिक कायद्याचा सिद्धांत म्हणजे काय? निसर्गवादी न्यायशास्त्रज्ञांच्या मतानुसार त्याची सविस्तर चर्चा करा
- 3) Discuss in detail Kelson's pure law theory.
केल्सनच्या शुद्ध कायद्यांच्या सिद्धांताची तपशीलवार चर्चा करा.
- 4) Discuss in detail the What is Jurisprudence? And state the meaning, nature, scope, and utility of Jurisprudence.
न्यायशास्त्र म्हणजे काय याची सविस्तर चर्चा करा? आणि न्यायशास्त्राचा अर्थ, स्वरूप, व्याप्ती आणि उपयुक्तता स्पष्ट करा.

Part-B

[3 X 10 = 30]

- 5) What are the legal Rights? Explain the kinds of legal rights.
कायदेशीर अधिकार काय आहेत? कायदेशीर अधिकारांचे प्रकार स्पष्ट करा
- 6) What is legal positivism? Explain the theory of positivism given by Bentham and John Austin.
कायदेशीर सकारात्मकता म्हणजे काय? बेन्थम आणि जॉन ऑस्टिन यांनी दिलेला सकारात्मकतावादाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- 7) Explain ownership. Explain the kinds of ownership.

- मालकी हक्क स्पष्ट करा. मालकी हक्कांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 8) Define the term 'Possession' and explain the modes of acquiring of Possession. 'ताबा' या शब्दाची व्याख्या करा आणि ताबा मिळवण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- 9) Define the term "Title" and discuss the importance of agreement in title. " Title " या शब्दाची व्याख्या करा आणि टायटल मधील कराराचे महत्व स्पष्ट करा.

Part-C

[2 X 5 = 10]

10) Answer any two short notes:

- a) Relationship between Law and Morality (कायदा आणि नैतिकता यांच्यातील संबंध)
- b) Concept of Title (टाइटल ची संकल्पना)
- c) The doctrine of stare Decisis. (Stare Decisis चा सिधांत.)
- d) Solitary Obligations (एकाकी जबाबदाऱ्या)

Total No. of questions: 10

Total No. of Pages: 2

SEAT NO:

LL.B. I (Semester – I)
First year of Three-Year Law Course (2023 CBCS Pattern)

तीन वर्षांच्या कायदा अभ्यासक्रमाचे प्रथम वर्ष

LDSE 0605-Election Law

एलडीएसइ ०६०५- निवडणूक कायदा

Time: 3 Hours

SET-A

Max. Marks: 70

Instruction to the candidates:

उमेदवारांना सूचना :

1) *Answer any two questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.*

भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.

2) *Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*

भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) *Answer any two short answer questions from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.*

भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांचा आहे.

Part-A

[2X 15 = 30]

1. Discuss constitutional provisions with respect to the election of the president, vice-president and other legislative bodies.
राष्ट्रपती, उपराष्ट्रपती आणि इतर कायदेमंडळांच्या निवडणुकीसंदर्भातील घटनात्मक तरतुदींची चर्चा करा.
2. Discuss in detail various electoral reforms with special reference to the reforms relating to disqualifications attached due to the office of profit, as well as reforms about transparency in the election process in India, in the light of Judicial Activism.
न्यायिक सक्रियतेच्या संदर्भात निवडणूक प्रक्रियेतील पारदर्शकतेशी संबंधित सुधारणांच्या विशेष संदर्भासह विविध निवडणूक सुधारणांची तपशीलवार चर्चा करा.
3. Explain the power of the High Court with respect to election petitions with special reference to Article 226 and Article 329(b)
कलम २२६ आणि कलम ३२९(ब) चा विशेष संदर्भ घेऊन निवडणूक याचिकांच्या संदर्भात उच्च न्यायालयाचे अधिकार स्पष्ट करा.
4. Critically evaluate the role of the Election Commission of India.
भारताच्या निवडणूक आयोगाच्या भूमिकेचे समीक्षेने मुल्यांकन करा

Part-B

[3 X 10 = 30]

5. Analyze the historical perspective of the election system in India in the light of the concept of democracy.
लोकशाही संकल्पनेचा संदर्भ देऊन भारतातील निवडणूक पद्धतीच्या ऐतिहासिक दृष्टिकोनाचे विश्लेषण करा.
6. Discuss the composition, powers and functions of the Election Commission.
निवडणूक आयोगाची रचना, अधिकार आणि कार्ये यावर चर्चा करा.
7. What is nomination? Discloser of information by candidates and right to information in the light of legal and constitutional provisions.
नामांकन म्हणजे काय? कायदेशीर आणि साविधानिक तरतुदींचा संदर्भ देऊन, उमेदवारांनी स्वतःची माहिती उघड करणे आणि माहितीचा अधिकार यावर सविस्तर चर्चा करा.
8. What is delimitation? Explain the provisions relating to delimitation of constituencies for the House of the People and state assemblies. Can the court interfere in the process?
सीमांकन म्हणजे काय? लोकसभेच्या आणि राज्यांच्या विधानसभांसाठी मतदारसंघांच्या सीमांकनाशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा. न्यायालय या प्रक्रियेत हस्तक्षेप करू शकते का?
9. Critically evaluate provisions relating to the poll under the Representation of the People's Act, 1951. Comment on the role of the media with respect to the exit poll.
लोकप्रतिनिधी कायदा १९५१ अंतर्गत मतदानाशी संबंधित तरतुदींचे मुल्यांकन करा. एक्झिट पोलच्या संदर्भात प्रसार माध्यामांच्या भूमिकेवर टिप्पणी करा.

Part-C

[2 X 5 = 10]

10. Write Short Notes on (Any Two) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)
 - a) Opinion polls (मत सर्वेक्षण)
 - b) Withdrawals of candidates (उमेदवाराची माघार)
 - c) Bar to interfere by court (न्यायालयाच्या हस्तक्षेपाला बंदी)
 - d) Corrupt electoral practice (भ्रष्ट निवडणूक प्रथा)

Total No. of questions: 10

Total No. of Pages: 2

SEAT NO:

LL.B. I (Semester – I)

First year of Three-Year Law Course (2023 CBCS Pattern)

तीन वर्षांच्या कायदा अभ्यासक्रमाचे प्रथम वर्ष

LDSE 0605-Election Law

एलडीएसइ ०६०५- निवडणूक कायदा

Time: 3 Hours

SET-A

Max. Marks: 70

Instruction to the candidates:

उमेदवारांना सूचना :

- 1) *Answer any two questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.*
भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 2) *Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
- 3) *Answer any two short answer questions from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.*
भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची संक्षिप्त उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांचा आहे.

Part-A

[2X 15 = 30]

- 1) Discuss in detail various electoral reforms with special reference to the reforms relating to disqualifications attached due to the office of profit, as well as reforms about transparency in the election process in India, in the light of Judicial Activism.
न्यायिक सक्रियतेच्या संदर्भात निवडणूक प्रक्रियेतील पारदर्शकतेशी संबंधित सुधारणांच्या विशेष संदर्भासह विविध निवडणूक सुधारणांची तपशीलवार चर्चा करा.
- 2) Discuss constitutional provisions with respect to the election of the president, vice-president and other legislative bodies.
राष्ट्रपती, उपराष्ट्रपती आणि इतर कायदेमंडळांच्या निवडणुकीसंदर्भातील घटनात्मक तरतुदींची चर्चा करा.
- 3) Critically evaluate the role of the Election Commission of India.
भारताच्या निवडणूक आयोगाच्या भूमिकेचे समीक्षेने मुल्यांकन करा.
- 4) Explain the power of the High Court with respect to election petitions with special reference to Article 226 and Article 329(b)
कलम २२६ आणि कलम ३२९(ब) चा विशेष संदर्भ घेऊन निवडणूक याचिकांच्या संदर्भात उच्च न्यायालयाचे अधिकार स्पष्ट करा.

Part-B

[3 X 10 = 30]

- 5) Discuss the composition, powers and functions of the Election Commission.
निवडणूक आयोगाची रचना, अधिकार आणि कार्ये यावर चर्चा करा.
- 6) Analyse the historical perspective of the election system in India in the light of the concept of democracy.
लोकशाही संकल्पनेचा संदर्भ देऊन भारतातील निवडणूक पद्धतीच्या ऐतिहासिक दृष्टिकोनाचे विश्लेषण करा.
- 7) Whether political parties are entitled to accept contributions? Explain with legal provisions relating to registration with the Election Commission of the association and bodies as political parties.
राजकीय पक्षाना योगदान स्वीकारण्याचा अधिकार आहे का? राजकीय पक्ष म्हणून संघटना आणि संस्थांच्या निवडणूक आयोगाकडे नोंदनिशी संबंधित कायदेशीर तरतुदींची चर्चा करा.
- 8) What is nomination? Discloser of information by candidates and right to information in the light of legal and constitutional provisions.
नामांकन म्हणजे काय? कायदेशीर आणि साविधानिक तरतुदींचा संदर्भ देऊन, उमेदवारांनी स्वतःची माहिती उघड करणे आणि माहितीचा अधिकार यावर सविस्तर चर्चा करा.
- 9) Explain the statutory provisions of the preparation and revision of the electoral roll. What is the procedure relating to claims and objections to the electoral roll?
मतदार यादी तयार करणे आणि पुनरीक्षण करणे यासंबंधीच्या वैधानिक तरतुदी स्पष्ट करा. मतदार यादीतील दावे आणि हरकतीच्या संबंधित प्रक्रिया काय आहे.

Part-C

[2 X 5 = 10]

- 10) Write Short Notes on (Any Two) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)
 - a) Right to vote. (मतदानाचा अधिकार)
 - b) Disqualification of the representative after conviction. (दोषी ठरल्यानंतर प्रतिनिधीची अपात्रता)
 - c) Proportional representation. (आनुपातीत प्रतिनिधित्व)
 - d) Split and mergers of political parties and allotment of symbols. (राजकीय पक्षांचे विभाजन आणि विलीनीकरण)

Seat No

आसन क्र.

Total No. of Questions: 10)

एकूण प्रश्नांची संख्या: १०)

(Total No. of Pages: 2

(एकूण पृष्ठांची संख्या: ०२

विधीप्रथमवर्ष- तिनवर्षेअभ्यासक्रम

LGE- 0605: MEDIA LAWS

LGE- 0605: मीडिया कायदे

(2023 PATTERN) (SEMESTER-II)

(२०२३-पॅटर्न) (सत्र-२)

Time: 3 Hours]

वेळ: ३ तास]

[Max. Marks: 70

[कमाल गुण: ७०

Instruction to the Candidates:

उमेदवारांनासूचना:

1) Attempt any 2 questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.

१) भाग-अमधीलकोणत्याही २ प्रश्नांचीउत्तरेद्या. भाग-अमधीलप्रत्येकप्रश्नाला१५गुणआहेत.

2) Attempt any 3 questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.

२) भाग-बमधील कोणत्याही ३प्रश्नांचीउत्तरेद्या. भाग-बमधील प्रत्येक प्रश्नाला१०गुणआहेत.

3) Attempt any 2 short notes from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.

३) भाग-कमधील कोणत्याही २प्रश्नांची उत्तरे द्या, प्रत्येक प्रश्नाला५गुणआहेत

PART-A(भाग-अ)

[2*15= 30]

Q 1) Discuss the important provisions of journalists (Condition of Service) Act, 1955.

पत्रकार (सेवेची अट) अधिनियम, 1955 मधील महत्त्वाच्या तरतुदींची चर्चा करा.

Q 2) Discuss the role of media in electoral process.

निवडणूक प्रक्रियेतील माध्यमांची भूमिका सविस्तर लिहा.

Q 3) Discuss in the detailed various theories of Press.

प्रेसच्या विविध सिद्धांतांचे तपशीलवार वर्णन करा.

Q 4) Explain the freedom of speech and expression in Indian Constitution with context to freedom of Media.

भारतीय राज्यघटनेतील अभिव्यक्ती आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्यावर प्रसारमाध्यमांच्या स्वातंत्र्याच्या संदर्भासह स्पष्ट करून लिहा.

PART-B(भाग-ब)

[3*10= 30]

Q 5) Elaborate the free speech and fair trial under Criminal Procedure Code, 1973.

फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत निःपक्ष न्यायचौकशी संदर्भातील तरतुदी लिहा

Q 6) Discuss the freedom of Media, under UDHR, ICCPR & ECOSCO.

UDHR, ICCPR आणि ECOSCO अंतर्गत मीडियाचे स्वातंत्र्य हि संकल्पना स्पष्ट करा.

Q 7) Enumerate the important provisions of the Cinematograph Act, 1952.

सिनेमॅटोग्राफ कायदा, 1952 मधील महत्वाच्या तरतुदी सविस्तर लिहा.

Q 8) Discuss the various functions of Media.

माध्यमांच्या विविध कार्ये स्पष्ट करा.

Q 9) Explain the various kinds of Media.

माध्यमांचे विविध प्रकार विशद सांगा.

PART-C(भाग-क)

[2*5= 10]

Q 10) Write Short Notes on (Any Two)

प्र. १०) टीपालिहा (कोणत्याहीतीन)

A. Taxation and Media.

कर आकारणी आणि माध्यम.

B. Censorship.

पारीनिरीक्षण

C. Right to privacy and media.

गोपनीयता अधिकार आणि माध्यमे

D. Internet & freedom of speech.

इंटरनेट आणि भाषण स्वातंत्र्य.

(First Year of Three Year Law Course)
LO607 - PENOLOGY AND VICTIMOLOGY
LL.B. – I (2023 PATTERN)

Max. Marks – 70

Time - 3 Hours.

➤ Instructions to the Candidates –

- Attempt any Two Questions from Part A. Each Question in Part A is for 15 Marks.
- Attempt any Three Questions from Part B. Each Question in Part B is for 10 Marks.
- Attempt any Two Short Notes from Part C. Each Question in Part C is for 05 Marks.

PART – A

(2 x 15 = 30)

- Q.1) Explain the victimology. Examine the effect of different aspects from the Society on Victimology.
पीडितशास्त्र स्पष्ट करा. पीडितशास्त्राच्या दृष्टिकोनातून समाजातील विविध पैलूंच्या परिणामांचे परीक्षण करून लिहा.
- Q.2) What are the kinds of the Prison and Prisoner? Discuss in detail the Problems of Prisoners.
तुरुंग आणि कैद्यांचे प्रकार कोणते आहेत? कैद्यांच्या समस्यांवर सविस्तर लिहा.
- Q.3) Define penology, discuss the nature and scope of the Penology.
दंडशास्त्र म्हणजे काय ते परिभाषित करा, आणि दंडशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्तीची स्पष्ट करा.
- Q.4) Explain different Theories of Punishment.
शिक्षेचे विविध सिद्धांत स्पष्ट करा.

PART – B

(3 x 10 = 30)

- Q.5) Discuss in detail the development of Police Organisation in India along with its legal functions.
भारतातील पोलीस संघटनेच्या विकासावर आणि तिच्या कायदेशीर कार्यावर सविस्तर चर्चा स्पष्ट करा.
- Q.6) Discuss the main characteristics of Open Prison.
खुल्या तुरुंगाचे मुख्य वैशिष्ट्ये कोणती आहेत, स्पष्ट करा.
- Q.7) What are the problems of Prisoner's in India.
भारतातील कैद्यांच्या समस्या कोणत्या आहेत?
- Q.8) Explain in detail the Concept of Parole. Distinguish between the Parole and Probation.
पॅरोलची संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा. पॅरोल आणि परिवीक्षा यांमधील फरक स्पष्ट करा.
- Q.9) Discuss the Crime Control Mechanism.
गुन्हेगारी नियंत्रण यंत्रणेवर स्पष्ट करा.

PART – C

(2 x 5 = 10)

Q.10) Attempt any two

- 1) Declaration of United Nations on Victim's Rights. पीडितांच्या हक्कांसंदर्भात संयुक्त राष्ट्रांची घोषणा.
- 2) Deviant Place Theory. विचलित स्थान सिद्धांत.
- 3) Advantages of the open prison. खुल्या तुरुंगाचे फायदे.
- 4) Rights of Victims during the Trial. खटल्यादरम्यान पीडितांचे हक्क.
- 5) Essentials of Ideal Parole System in India. भारतातील आदर्श पॅरोल प्रणालीची आवश्यक तत्त्वे.

First Year LL.B.
LAW OF INSURANCE
(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 70

Instructions to the candidates:-

- 1) Answer any two questions from Part – A. Each question in Part – A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part – B. Each question in Part – B is for 10 marks.
- 3) Answer any two questions from Part – C. Each question in Part – C is for 05 marks.

PART – A
[2x15=30]

Q.1 The powers and functions of the IRDA.

IRDA चे अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

Q.2 What are different types of fire policies?

आग धोरणांचे विविध प्रकार काय आहेत?

Q.3 Explain insurable interest in connection with life, fire, and marine insurance. Should it subsist when the insurance is affected?

जीवन, अग्नि आणि सागरी विम्याच्या संबंधात विमापात्र व्याज समजावून सांगा .विम्याचा परिणाम होतो तेव्हा ते टिकले पाहिजे का?

Q.4 Explain a contract of Insurance and discuss the fundamental Principles of Insurance.

विम्याचा करार म्हणजे काय? विम्याची मूलभूत तत्त्वे स्पष्ट करा

PART – B
[3x10=30]

Q.5 Explain types of Health insurance.

आरोग्य विम्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.6 Discuss the Measures to prevent and detect insurance fraud. Explain ethical considerations in insurance practices.

विमा फसवणूक टाळण्यासाठी आणि शोधण्यासाठी उपाय स्पष्ट करा .विमा पद्धतीमध्ये नैतिक विचार स्पष्ट करा.

Q.7 Discuss the procedure of insurance claims for Life insurance.

जीवन विम्यासाठी विमा दाव्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

Q.8 What are the Characteristic Features of Indian Agriculture and the Farmers' Community? Discuss Risk Perceptions of Indian Farmers for Agricultural Insurance.

भारतीय शेती आणि शेतकरी समुदायाची वैशिष्ट्यपूर्ण वैशिष्ट्ये काय आहेत . कृषी विम्याच्या संदर्भात भारतीय शेतकऱ्यांची जोखीम धारणा यावर चर्चा करा.

Q.9 Explain the importance of the institution of insurance for economic development.

आर्थिक विकासासाठी विमा संस्थेचे महत्त्व स्पष्ट करा.

PART – C

[2x5=10]

Q. 10. Short Notes (any two)

1. Pradhan Mantri Fasal Bima Yojana (PMFBY) प्रधानमंत्री फसल विमा योजना

2. Risk & Risk Handling जोखीम आणि जोखीम हाताळणी

3. Insurance agents and insurance brokers विमा एजंट आणि विमा दलाल

4. Definition & Meaning of Marine Insurance सागरी विम्याची व्याख्या आणि अर्थ

X0X